

Periodisk evaluering (3-årig) 2026 – PROPSY316 Ekstern fordypningspraksis

Emneansvarlig: Helge Molde · Institutt for klinisk og biologisk psykologi (IKOB)

PROPSY316 Ekstern fordypningspraksis (30 studiepoeng) gir studentene erfaring som praktiserende psykolog under systematisk veiledning, refleksjon og oppfølging, og forbereder dem på yrkesutøvelsen som psykolog. Praksisen gjennomføres over 19 uker med fem dagers arbeidsuke, og studentene kan velge fordypningsområde innen skole- og opplæringspsykologi, samfunnspsykologi, klinisk psykologi eller klinisk nevropsykologi. Utplasseringen skjer i regi av fakultetet/instituttet, i hovedsak i primær- og sekundærhelsetjenesten i Bergen og i samarbeidende fagmiljø i Helse Stavanger, Helse Førde og Helse Fonna. Studentene kan og finne praksisplasser i andre deler av landet forutsatt at emneansvarlig godkjenner praksisstedet/praksisen. Vi har og egne avtaler om praksismuligheter i Cape Town (Sør-Afrika) og Berkeley (USA).

Vurderingsformen er praksis vurdert til bestått / ikke bestått. Ved avslutningen av praksisperioden leverer både veileder og student skriftlige evalueringer av praksis til fakultetet, og veileder vurderer praksisarbeidet i tråd med de vedtatte retningslinjene. I tillegg er deltakelse på praksisseminaret om tverrprofesjonell samarbeidslæring (TVEPS) et obligatorisk arbeidskrav.

1. Oppfølging og eventuelle justeringer siden forrige emneevaluering

Siste emneevaluering ble gjennomført i 2012. Siden den gang er flere av forslagene til forbedringer blitt gjennomført, som utvidelse av praksisperioden fra 16 til 19 uker, og praksis fra 4 til 5 dager i uken (fra V-2016). Vi har og fornyet avtalene med Helse Bergen, Helse Fonna, Helse Førde og Helse Stavanger med tanke på å kunne tilby praksis til studentene våre. Helse Bergen, Helse Fonna og Bergen kommune har særskilt prioritet og vi håndhever det ved at plasser derfra er med på vår liste som studentene velger plasser fra. Plasser utenom disse praksisarenaene må studentene selv søke opp. I Helse Stavanger og Helse Førde har vi avtaler og rutiner for å hjelpe studenten å finne plasser, etter avtale med Helseforetaket. Vi har og tilbudt gjennomført veiledersamlinger i teams hvor tema har vært løpende og særskilt skikkethetsvurdering. Evalueringsskjemaene er gjennomgått og fornyet, og skal i større grad også fange opp veileders vurderinger av egnethet og vurdering av kliniske ferdigheter. Evalueringen av praksis er obligatorisk for både veileder og student, og sikrer 100% svarprosent hvert semester. For studenter i Norge gjennomføres den elektronisk via SurveyXact (siden V-25). Dette sikrer gode data for vurdering av emnet, gitt at spørsmålene vi stiller er relevante.

Evalueringen av emnet er fra og med H-2026 lagt om i tråd med de fornyede rutinene for deltakende evaluering, med større vekt på dialog og lavterskel tilbakemelding underveis i tillegg til de skriftlige sluttevalueringene fra student og veileder.

2. Vurdering av faglig innhold, kobling til forskning og samsvar med studieprogrammet

Det faglige innholdet fremstår som solid og relevant. Praksisen gir studentene bred erfaring med kjerneoppgavene i psykologrollen – konsultasjon, kartlegging, rådgivning og vurdering av diagnostiske, behandlingsmessige og fagetiske spørsmål – og er tett koblet til forskningsbaserte arbeidsmetoder. Veilederne rapporterer at studentene fikk erfaring med et bredt spekter av evidensbaserte tilnærminger (bl.a. kognitiv atferdsterapi, metakognitiv terapi, emosjonsfokuset

terapi, mentaliseringsbasert terapi, Unified Protocol, B4DT og PRT) og med strukturert utredning og diagnostikk (bl.a. MINI, SCID-5, WAIS/WISC, ADOS).

Emnet er det avsluttende praksisemnet i profesjonsstudiet og er forankret i de nasjonale læringsmålene (RETHOS). Samsvaret med studieprogrammet vurderes som godt. Et moment for videre oppfølging er bredden i fordypningsområder: på tvers av de to rundene dominerte klinisk praksis sterkt (voksenklinisk 76 %, barneklinisk 29 %), mens samfunnspsykologi (3 %) og nevropsykologi (3 %) var lite representert og skole-/opplæringspsykologi ikke var representert i veiledersvarene. Da en på intern klinisk opplæring («314») tilbyr barnepraksis til ca. halvparten av studentene, og mange som velger barn i ekstern praksis og har hatt barnepraksis internt, så vil for 40% ha lite eller ingen barnepraksis i studiet. Fakultetet er kjent med problemstillingen, og dette er en sak til videre oppfølging som går utover vurderingen av emnet prosy316.

3. Pedagogiske valg og sammenheng mellom læringsutbytte, undervisning og vurdering

De pedagogiske valgene fremstår som velfungerende. Praksismodellen – fulltidsutplassering over 19 uker med systematisk veiledning fra psykolog ansatt ved praksisinstitusjonen – støtter godt opp under læringsutbyttebeskrivelsen, der mål om selvstendig yrkesutøvelse, fagetisk refleksjon og tverrfaglig samhandling står sentralt. Vurderingsformen (bestått/ikke bestått basert på veileders vurdering og skriftlige evalueringer) er hensiktsmessig for et praksisemne.

Veilederne beskriver gjennomgående en tydelig progresjonsbue i studentenes læring: fra observasjon og samarbeid med veileder, via gradvis økende selvstendighet, til økt trygghet i psykologrollen. Dette, sammen med svært høye vurderinger av studentenes praktisk-kliniske ferdigheter, tyder på god sammenheng mellom læringsmålene, praksisinholdet og vurderingen. Flere veiledere fremhever en «hands-on»-modell, der veiledningen i stor grad skjer i felles saker (observere – prøve – drøfte – gradvis mer ansvar), som særlig virksom sammenlignet med ren ukentlig saksdrøfting.

4. Resultater fra studentevalueringer og andre tilbakemeldinger

Rapporten er basert på skriftlige evalueringer fra studenter og veiledere som ble samlet inn høsten 2025 og våren 2026. Det er som en obligatorisk del av praksisen å svare på spørreskjema sendt ut via surveyexact ved semesterslutt. Tilbakemeldingene er gjennomgående svært positive. Veilederne vurderte studentene høyt på alle skalaspørsmål: 89 % var «svært tilfreds» med studentens egnethet for arbeid som psykolog, 88 % opplevde studenten som «svært mottakelig» for veiledning, og 92 % ga høyeste skåre på studentens overholdelse av avtaler og retningslinjer. Studentene på sin side rapporterer bred og relevant praksis og god oppfølging.

Positive tilbakemeldinger

- Studentene vurderes som lærevillige, selvstendige, trygge og faglig sterke; flere omtales som «svært egnet» for psykologyrket, og enkelte fikk tilbud om sommervikariat.
- Bred metodeerfaring: individualterapi og klinisk intervju (nær alle studentene), observasjon, utredning/testing, undervisning/kursing og rådgivning/konsultasjon, i tillegg til tverrfaglig samarbeid.
- Tydelig faglig utvikling gjennom perioden, med økende selvstendighet og trygghet i rollen.
- God tilgang på veiledning og kollegial støtte; studentene opplever å bli inkludert som likeverdige kollegaer.

Utfordringer som er identifisert

- Pasientportefølje: det kan være krevende å sette sammen en representativ, men ikke overveldende saksmengde, særlig ved spesialiserte enheter med tunge/sammensatte saker.
- Oppstart, IT-tilganger og rutiner for saksfordeling er ikke alltid på plass fra dag én, særlig ved praksissteder som har student for første gang.
- Veiledningstid: travle klinikere har ikke alltid satt av nok – og forutsigbar – tid til veiledning.
- Kontor/lokaler og fysisk plassering: studenten bør ha et eget fast kontor
- Periodens lengde oppleves av noen som knapp for å fullføre kombinerte utrednings- og behandlingsforløp.
-

Tiltak og forslag til tiltak

På bakgrunn av tilbakemeldingene foreslås følgende tiltak, som vil bli kommunisert tilbake til studenter og praksissteder:

- Styrke rutinene ved oppstart: klargjøre IT-tilganger, kontor og utstyr før studenten starter, og gi tidlig innføring i forløp og dokumentasjon. Tiltak: minne praksisplassene på dette i informasjonsskriv, en kan og dele praksisevalueringer fra forrige semester med praksisstedene
- Tydeliggjøre forventninger til avsatt – og forutsigbar – veiledningstid i avtalen med praksisstedet. Tiltak: dette er implementert i skriv som alle praksisstedene mottar. Alle studentene har krav på 2 timer veiledning, hvor minst en av timene skal være individuell veiledning.
- Hvordan sikre passende saksfordeling og håndterbare (egnete studentsaker) saker? Her vil det kunne forekomme variasjon, og praksisstedene rapporterer selv om egen oppmerksomhet rundt problemstillingen.
- Vi sikter mot å innføre en «mini» (forenklet) student- og veileder evaluering/tilbakemelding etter 6 uker. Da vil vi stille spørsmål som skal fange opp om studentene får individuell veiledning har kontorplass, om studentene har pasienter med selvstendig behandlingsansvar og om veileder har eventuelle bekymringer med tanke på skikkethet og egnethet. Dette er i tråd med de fornyede rutinene for deltakende evaluering, med større vekt på dialog og lavterskel tilbakemelding underveis i tillegg til de skriftlige sluttevalueringene fra student og veileder. Det gjør det og mulig tidlig å fange opp ting som ikke fungerer og eventuelle bekymringer veileder eller student har, tidlig i praksisperioden. Ved rapporter om avvik tar emenansvarlig kontakt med veileder/praksissted for videre oppfølging.
- Følge opp seminarer med veileder i teams i ulike semestre med tanke på dialog om løpende skikkethetsvurdering / særskilt skikkethetsvurdering og vurdering av egnethet.

5. Internasjonal praksis (Berkeley og Cape Town)

I perioden H-25 og V-26 gjennomførte seks studenter utenlandspraksis gjennom instituttets egne avtaler – én ved universitetsklinikken ved University of California, Berkeley (høsten 2025) og fem ved Tygerbear Foundation i Cape Town, Sør-Afrika (tre høsten 2025 og to våren 2026).

Disse dokumenteres gjennom egne engelske evalueringsskjemaer, ikke det elektroniske spørreskjemaet.

Ved Berkeley fikk studenten bred erfaring med psykoterapi/psykodiagnostikk og nevropsykologisk utredning (bl.a. SCID/SIPS, DBT, CBT, ERP og CBT-I/TranS-C). Ved Tygerbear var praksisen rettet mot traumefokusert arbeid med barn og familier i en kontekst med store sosioøkonomiske belastninger, med terapi på engelsk på tvers av kultur og språk. Veilederne beskriver gjennomgående svært god faglig utvikling og økende selvstendighet, og studentene vurderer oppholdene som svært lærerike og anbefaler sterkt at ordningene videreføres.

6. Samsvar mellom arbeidsmengde og studiepoeng i emnet

Det vurderes å være godt samsvar mellom arbeidsmengden og emnets uttelling på 30 studiepoeng (19 ukers fulltidspraksis). Veilederne oppgir at hver student i snitt fulgte om lag 14,9 klienter/pasienter (vektet snitt over begge rundene: 14,8 våren 2026 og 15,0 høsten 2025; studentene selv oppga om lag 17 høsten 2025). Tilbakemeldingene peker samtidig på at arbeidsmengden kan være ujevnt fordelt – med en rolig start som trappes opp – og at den faste lengden kan oppleves knapp for å slutføre lengre behandlingsforløp. Samlet sett fremstår omfanget likevel som balansert og i samsvar med studiepoenguttellingen.

7. Kontakt med arbeidslivet – vurdering av praksisordningen

PROPSY316 er i sin helhet et praksisemne, og praksisordningen vurderes som velfungerende. Praksisen ble gjennomført ved et stort antall eksterne praksissteder (om lag 49 våren 2026 og om lag 40 høsten 2025; mange steder gikk naturlig nok igjen i begge rundene, slik at antallet unike steder ligger mellom disse og summen) som spenner over DPS, BUP, rus- og avhengighetsbehandling (TSB), psykosefelt, smerte, spiseforstyrrelser, vold (ATV), Statens barnehus, sped- og småbarn og kommunale tjenester. Studentene fikk omfattende tverrfaglig og tverrprofesjonelt samarbeid med bl.a. fastlege, NAV/IPS, skole/PPT, barnevern, leger, psykiatere, sosionomer og sykepleiere – i tråd med læringsmålene om tverrfaglig samhandling.

Den høye tilfredsheten blant veilederne og de positive studentevalueringene tyder på at ordningen fungerer tilfredsstillende. De utfordringene som er identifisert (oppstart/IT, veiledningstid, kontor, saksfordeling og kapasitet ved nye praksissteder) er håndterbare og følges opp gjennom tiltakene i punkt 4. Ordningen med skriftlige evalueringer fra både student og veileder, kombinert med deltakende evaluering underveis, gir et godt grunnlag for løpende kvalitetsutvikling av praksisemnet.

30/6-2026

Sign.

Helge Molde

Professor, IKOB